

στό γεγονός ότι πρόκειται για ένα από τα καλύτερα άθωνικά παραδείγματα ναοδομίας των αρχών του 11ου αιώνας. Η Μονή καταστράφηκε κατά το δεύτερο μισό του 12ου αιώνας, πιθανότατα από πειρατική καταδρομή. Το 1198, το κτηριακό συγκρότημά της και η περιουσία της παραδόθηκαν ως μετόχια στην επανιδρυόμενη, τότε, Μονή του Χελανδαρίου. Με την πάροδο του χρόνου τα κτήριά της έρειπώθηκαν, καλύφθηκαν από δασική βλάστηση και λησμονήθηκε ακόμη και το όνομά της.

Ήδη η Μονή έχει αποδοθή στο κοινό, το οποίο, κινούμενο σε διαμορφωμένο διάδρομο, βλέπει τις αρχαιότητες και παρακολουθεί την, εν εξελίξει, αρχαιολογική δραστηριότητα. Έπισημαίνεται ότι πρόκειται για την μοναδική ανεσκαμμένη άγιορειτική Μονή που μπορούν να επισκεφθούν γυναίκες, αφού βρίσκεται ακριβώς έξω από τα όρια του Άγιου Όρους.

Με την έρευνητική προσπάθεια που συντελείται στην Μονή Ζυγού, αξιοποιείται η μοναδική ευκαιρία για την μελέτη μιας «αρχαίας» άθωνικής μονής, η οποία δεν έχει υποστεί τις προσθαφαιρειτικές οικοδομικές παρεμβάσεις των τελευταίων οκτώ αιώνων, όπως συνέβη με τις άλλες, λειτουργούσες, άγιορειτικές μονές.

3ον. Ανεσκάφη και απομένει η αναστηλωτική παρέμβαση στο Καθολικό της μεσοβυζαντινής Μονής του Μελισσουργείου, στην μέση της χερσονήσου, κάτω από την Μεγάλη Βίγλα, άμέσως έξω από το άγιορειτικό όριο. Πρόκειται για μεγαλοπρεπές μνημείο της δεκαετίας του 1020, και για έναν από τους μεγαλύτερους τρίκογχους ναούς του είδους του, δηλαδή χωρίς κίονες-στηρίγματα του τρούλλου.

4ον. Σχεδιάσθηκε και άρχισαν τα έργα ύποδομης για την λειτουργία του «Αρχαιολογικού Περιπάτου της Ουρανοπόλεως», ο οποίος περιλαμβάνει 14 στάσεις οδοιπορικής επισκέψεως, σε ήπια διαδρομή 2,5 χιλιομέτρων, με άφετηρία τον πύργο του Προσφορίου και τερματισμό στην Μονή Ζυγού. Ένας χαρακτηριστικός τομέας του περιπάτου αφορά την ύδροδότηση του μετοχίου· περιλαμβάνει την στοά της ύδρομαστεύσεως, την ύδατογέφυρα, την βρύση με την μεγάλη ποτίστρα και την ανοικτή δεξαμενή, έργα του 19ου αιώνας. Το σύνολο του τομέα εκτείνεται σε μήκος τετρακοσίων μέτρων, από τα όποια τα εκατό μέτρα προς την ύδρομάστευση είναι ένα πανέμορφο δασικό μονοπάτι στο οποίο έχουν απογραφη τριάντα πολυετή δασικά φυτά.

Η χρηματοδότηση των δύο μεγάλων από τα έργα που προαναφέρθηκαν, (του συγκροτήματος του Πύργου και της Μονής Ζυγού), πραγματοποιήθηκε κυρίως από το «Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης» (πρόγραμμα «Πολιτισμός» του Υπουργείου Πολιτισμού) και εκτελούνται με αυτεπιστασία από την Έφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής. Για την Μονή Ζυγού, της οποίας η χρηματοδότηση απορροφήθηκε 100% μέχρι την 31-12-2005, αναμένεται νέα τριετής χρηματοδότηση 800.000 ευρώ, με την οποία υπολογίζεται ότι το έργο, εν πολλοίς, θα ολοκληρωθεί.

Ήδη, με την απόδοση στο κοινό των δύο πρώτων από τα προαναφερθέντα μνημειακά συγκροτήματα, η Ουρανόπολη έπαυσε να λειτουργεί ως τόπος διελεύσεως προς το Άγιον Όρος και είναι, πλέον, και τόπος προορισμού.

Το παράδειγμα της Ουρανοπόλεως μπορεί να εφαρμοσθή και σε άλλες, στρατηγικώς επιλεγμένες, περιοχές της Χαλκιδικής, προκειμένου να δημιουργηθούν διεσπασμένοι «πολιτιστικοί πνεύμονες», και να παύσει να είναι η Χερσόνησος απλώς ένας τόπος με καλές θάλασσες και μέ, όσην έχει, ήλιοφάνεια, λειτουργώντας σαν αποθέτης επισκεπτών των μνημείων γειτονικών περιοχών ■

Το κολλιγόσιτο στην Ουρανούπολη

Στην υδρομάστευση

Υπόθυρο επίθημα της εισόδου του Καθολικού της Μονής Ζυγού

Μαζιμοθετημένο δάπεδο στο Καθολικό της Μονής Ζυγού